

Perspectievennota 2012

“Zoeken naar Balans”

Optimisme is een positieve eigenschap. D66 barst van het optimisme. Te optimistisch zijn kan echter tot een vervelende onbalans leiden. Met de titel van de perspectieven nota geeft dit college echter aan dat zij zoeken naar een balans.

Om het college te volgen in deze gedachte heeft mijn fractie gekeken naar de balans tussen de volgende zaken.

Balans tussen optimisme en realisme

Balans tussen korte en lange termijn

Balans tussen top down en vertrouwen

Balans tussen optimisme en realisme:

Voor wat betreft de begroting is het **evenwichtigheidsprincipe**, de balans, belangrijk.

In moeilijke tijden is het van belang om te zoeken naar een evenwicht tussen bezuinigen, belasten van burgers en het snijden in eigen vlees. Wanneer dit evenwichtig gebeurt, is in economisch zwaardere tijden aan de inwoners en ondernemers uit te leggen dat van een ieder een evenredige bijdrage gevraagd wordt. Immers, het algemene beeld is niet erg opwekkend als we kijken naar de financiële en economische crisis. Er komen bovendien veel nieuwe taken vanuit Den Haag op ons af.

Het college zegt met een evenwichtig programma te komen. Maar mijn fractie kan dat niet goed volgen. In onze optiek wordt er ook nauwelijks gesneden in eigen, interne kosten van de gemeente. Doelmatigheid en efficiency zijn onder deze omstandigheden van het grootste belang. Het college wil niet verder gaan dan twee keer 50.000 extra kostenvermindering op de bedrijfsvoering. Dat is niet veel. Deze taakstelling is ook niet hard en dus moeilijk afrekenbaar. Wat wij missen is een overweging ten aanzien van eventuele uitplaatsing van taken en een vermindering van het aantal ambtenaren. Daarmee lijkt dit onderdeel niet in evenwicht met andere maatregelen zoals lastenverhoging en bezuinigingen op voorzieningen.

Het college maakt wel de keuze om het sociale gezicht zoveel mogelijk te behouden. Mijn fractie ziet dat als een politieke keuze die de lasten anders verdeelt. Het is dus niet evenwichtig. Wanneer dit college oproept tot meer eigen verantwoordelijkheid van burgers op andere vlakken kan ook bij het sociaal beleid meer vertrouwen op eigen kracht een insteek zijn.

Onevenwichtig is ook de oplossing om een deel van de ontvangen rioolbelasting terug te geven aan de burgers als compensatie voor een bovengemiddelde verhoging van de OZB. Als er te veel rioolbelasting is geheven, is het goed het tarief te verlagen, maar dat moet los staan van andere fiscale ingrepen. Dat kan geen reden zijn een andere belasting extra te verhogen. Ook dit is een politieke, maar geen evenwichtige keuze. Als u de begroting sluitend wilt maken met de OZB, omdat u minder wilt bezuinigen op bestaand en nieuw beleid, moet u zichtbaar maken dat u alleen huiseigenaren en ondernemers wilt laten bloeden voor uw keuzes. De truc van het teruggeven van de rioolbelasting, om in het komend jaar de last van de OZB verhoging te verzachten is daarbij een sigaar uit eigen doos en geldt maar voor één begrotingsjaar. Mijn fractie geeft al jaren aan dat de opbrengsten van de rioolbelasting alsmede de reiniging meer zijn dan begroot. Dat is dus niet in balans. D66 vraagt dus nogmaals om de meeropbrengsten aan de burger terug te geven.

Met een **OZB verhoging van 11,5 procent** is de balans volgens mijn fractie kortom zoek.

Kan het college aangeven hoe zij hier de balans vindt tussen deze belastingverhoging, bezuinigingen en het snijden in eigen vlees?

Met investeringen in **nieuw beleid** zullen we als gemeente voorlopig erg **voorzichtig en zorgvuldig** moeten zijn.

Toch komt het college met een lange lijst met nieuwe voorstellen. Het is de vraag of we dat allemaal wel aankunnen.

Want wat bedoelt het college met de opmerking 'dat de beschikbare middelen zodanig zijn dat een en ander kan worden voorgesteld'? Er is in het afgelopen jaar voor 6 miljoen afgeboekt aan verliezen en tegenvallers. Voor nieuw beleid moet in totaal voor 5.5 miljoen uit de reserves worden gehaald. Zelfs de 'stevige' aanwending van de ARGI waarbij het saldo eind 2013 naar 0 is gezakt acht het college verantwoord. U wilt dat weer aanvullen vanuit de ARCA. Het gezakte ARCA weerstandsvermogen wilt u dan weer aanvullen vanuit de Essent-reserve, waaruit ook al voor nieuw beleid ruim 2.7 miljoen wordt gehaald.

Mijn vraag aan het college is ; is dit niet het ene gat dichtten met het andere? Welke visie heeft het college eigenlijk op de minimale omvang van de verschillende reserves en voorzieningen en zijn we hier niet veel te optimistisch of zelfs onvoorzichtig?

Wij zouden willen bepleiten om iets voorzichtiger om te springen met het aanspreken van de **Essent gelden** en andere reserves die gezien de cijfers in de nota met miljoenen slinken.

Zorgvuldig, ten aanzien van het inschatten van de **risico's van ons grondbeleid** om op tijd bij te kunnen sturen waar het al te grote ambities betreft.

Ten aanzien van de opbrengsten van de **grote projecten** moet het optimisme steeds opnieuw zorgvuldig getoetst worden aan de realiteit, uitgaande van de recente en te verwachten ontwikkelingen op de huizenmarkt en de retailmarkt. Het idee dat we **nieuwe ontwikkelingen** kunnen financieren met **appartementen of extra meters winkeloppervlak** kan niet langer een automatisme zijn, uitgaande van een werkelijk duurzaam perspectief.

Mijn fractie is derhalve van mening dat dit college terecht aangeeft op zoek te zijn naar balans. D66 is van mening dat de **balans tussen optimisme en realisme** nog niet helemaal gevonden is.

En.....

Wanneer men uit het evenwicht raakt, is de balans ver te zoeken....

Balans tussen de korte en de lange termijn:

Besturen is vooruitzien. Ieder besluit zou een **duurzaamheidstoets** moeten ondergaan. Telkens weer zullen we als bestuurders moeten proberen een inschatting te maken van wat de gevolgen zijn van onze keuzes voor de langere termijn. Dat betekent niet alleen dat we bij nieuwe ontwikkelingen daar rekening mee moeten houden. Ook bij reeds ingezette trajecten moeten we bereid zijn plannen regelmatig tegen het licht te houden en tussentijds te evalueren. Immers, beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald.

In een duurzaamheidsparagraaf wordt een analyse gegeven van de effecten op langere termijn. Is het college bereid om een dergelijke paragraaf bij de stukken op te nemen?

Zo besturen betekent voortdurend wikken en wegen, **flexibel en met een open mind** steeds opnieuw een balans vinden tussen **oude en nieuwe inzichten**. Dit alles in goed overleg met betrokken partijen, om zo een betrouwbare partner te zijn en te blijven in de ontwikkelingen binnen onze gemeentegrenzen.

Want.....

Men zou akelig kunnen struikelen over zaken als de balans zoek is....

Balans tussen top down en vertrouwen:

Bij een **wankele basis** is het vinden van balans een niet eenvoudige zaak. Mijn fractie is derhalve ook niet verbaasd over de titel van de perspectievennota van dit college. Een, met 1 zetel, nipte meerderheid geeft, zo stel ik mij voor, ook niet de stevigheid van waaruit je als college graag zou willen besturen. Deze keuze is in het verleden echter bewust gemaakt en nu is het dus een kwestie van zoeken naar balans voor de resterende collegeperiode.

Over hoe succesvol te besturen wordt veel nagedacht. Nog steeds zit de top-down aanpak diep in het denken van velen verankerd. In een samenleving waarin ontwikkelingen en problemen steeds complexer worden, waar informatiestromen steeds sneller tot burgers en consumenten doordringen zal een **top down benadering** steeds problematischer worden. Reden temeer om ook hierin een nieuwe balans te vinden.

Draagvlak creëren is ook binnen de raad van wezenlijk belang voor de houdbaarheid van alle plannen. Met de nipte meerderheid van slechts 1 zetel voor de coalitie is het creëren van **draagvlak in de raad** ook bij de raadsminoriteit een belangrijke taak van het college. Hoe komt men echter tot wederzijds vertrouwen en draagvlak wanneer er naar de niet-collegepartijen gekeken wordt met een fundamentele **wantrouwen**? Wanneer er kwaad gesproken wordt door middel van het verspreiden van **geruchten en sprookjes**?

Wanneer partijen landelijk komen met **knusse spotjes** over vertrouwen in mensen is het misschien goed om dat ook lokaal wat meer te omarmen. In de politiek hoeft men geen vrienden te zijn, maar het is ook zeker niet vruchtbaar om er vijanden te maken. Om een voorbeeld te noemen; het college tracht nu voor de 3^e keer de bestemmingsreserves op blz. 26 geaccordeerd te krijgen, door ze weer op te voeren, terwijl de raad bij meerderheid heeft aangegeven dat deze aan de ARGI dienen te worden toegevoegd. Hoe chic is het om iets net zo lang te agenderen, tot je je doel bereikt!!

Van wezenlijk belang is ook het creëren van **draagvlak onder de bevolking**. Een college dat vertrouwen heeft in de inventiviteit en creativiteit van zijn burgers kan een top down benadering veranderen in een bottom up proces. Dit college zou bijvoorbeeld met **vaste open spreekuren** en een **referendumverordening** een meer open houding ten aanzien van de input van zijn burgers kunnen laten zien. De intentie om te komen tot een **communicatieparagraaf** bij alle stukken die de raad voorgelegd krijgt, komt maar langzaam op gang. "Hoe informeren we de inwoners?" is in de ogen van D66 geen bevredigende invulling van de paragraaf en impliceert overigens weer de top down benadering waar we zo graag vanaf willen.

Kan het college aangeven waarom deze paragraaf, bijna een half jaar na aantreden van het huidige college, nog steeds geen volwaardig onderdeel vormt van de raadsstukken?

Is het college bereid tot het herinvoeren van de referendumverordening?

Is het college bereid tot het instellen van vaste open spreekuren?

De klankbordgroep, opgericht om mee te denken over de revitalisering van het komplan in Eelde heeft dit college wellicht wat meer vertrouwen op het vlak van burgerparticipatie gegeven. Ook in Vries is daardoor een klankbord groep in het leven geroepen. Blijft over de kern van Zuidlaren, alwaar duidelijk verschillende meningen blijken te zijn over de invulling daarvan. In Zuidlaren is echter nog geen klankbordgroep. D66 roept het college op deze omissie te herstellen en heeft hiertoe, indien nodig, een motie voorbereid.

Onlangs, op het VNG congres in Den Haag, bezocht ik een deelcongres met als thema Raadslid 2025. Een belangrijke conclusie van deze bijeenkomst was dat de werkzaamheden van raadsleden, maar ook die van het gehele gemeentebestuur, nog veel meer zouden gaan bestaan uit het interactief raadplegen van burgers, via de technieken die ons nu ook reeds tot beschikking staan, zoals de social media. Het is wellicht raadzaam om ook daar een nieuwe balans in te zoeken.

Het besturen van een gemeente is een ingewikkelde zaak. De stijl van besturen van het huidige college is een andere dan mijn fractie graag ziet.

Er zijn zoveel belangen af te wegen, zoveel keuzes te maken. De keuzes van het college zijn niet dezelfde als die van mijn fractie. Het top down denken is ook bij de coalitiepartijen en hun wethouders in onze beleving nog te zeer verankerd. Voorzichtige stappen richting meer burgerparticipatie zijn wenselijk om hierin een nieuwe balans te vinden. D66 zal het college hierin vriendelijk blijven stimuleren door het leveren van ideeën en kritiek want...

Wanneer men zijn balans daarin niet kan vinden kan men akelig ten val komen..